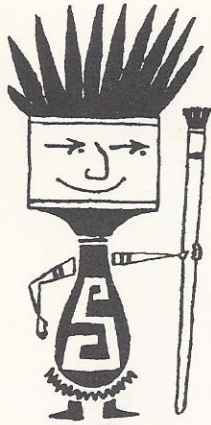

H 3

GOOISCHE GLAS- EN VERFHANDEL

V H GEBR. SUKKEL

Ruitersweg 25-29 - Tel. 47028 en 15469 Hilversum

GLAS - VERF - SCHILDERSGEREEDSCHAPPEN
PLASTIC BOUWMATERIALEN

**DE
VULPENSPECIALIST**

- grote sortering
- vakkundige voorlichting
- snelle service

Kerkbrink 13a - Hilversum
Tel. 02950 - 16890

HEREN- JONGENSKLEDING
EN MODES

Bij **Meuwsen** TOP QUALITY

kunt u uitstekend terecht!

Kerkstraat 40 - Hilversum - Tel. 45536

Voor FOTO en FILM

FOTO - KINO ROB STRIK

Groest 136 - tel. 42 130

G. van Aemstelstraat 149 - tel. 17435

HILVERSUM

hilversum 3

periodiek van de st. ludgeruskweekschool

Dit nummer is gewijd aan Dhr.
Piet Oomes, die 40 jaar aan
onze school verbonden is als
leraar in de Nederlandse Taal
en Letterkunde.

Derhalve verleenden

Anton van Duinkerken,
Gabriël Smit,
Garnt Stuiveling,
Bernard Verhoeven,
Louis de Bourbon,
Dhr. L. Roelofse,
Dhr. C. Suasso de L. de Pr.
Frater Winfridus Brouwer,
en Han Alsters

hun medewerking aan dit nummer.

Karikaturen: Fr. M. Hillarius,
Foto's: R. Overvelde.

corr. adres:

oude amersfoortseweg 79

hilversum

gironummer 202936

17e jaargang no 2

juli 1964

g. eijsink
hoofdredacteur

e. marchena
redacteur

h. de valk
redacteur

k. hoekstra
sportredacteur

j. v.d. voort
illustrator

b. rensen
typist

BEZIELDE DUIDELIJKHEID

Piet Oomes woonde op de Oude Amersfoortseweg, iets dichterbij de stadskern dan Anton Coolen, die direct na zijn huwelijk een huis betrokken had aan de grens van de toenmaals bebouwde kom. Als ik bij hem logeerde konden wij samen niet naar de stad gaan of er uit terugkeren zonder voorbij P. Oomes te komen, die ons dan met grote geestdrift toewuifde en vaak ook binnen wenkte. Heel wat uren brachten Anton Coolen en ik in de woonkamer van Piet Oomes door. Onze gesprekken gingen dan meestal over de literatuur van de dag, over de strijd van De Gemeenschap of over de lessen, die Piet Oomes gaf op de kweekschool. Hierover kon hij onuitputtelijk vertellen zonder zichzelf in het middelpunt van die vertellingen te plaatsen. Het ging niet over hemzelf en over de manier waarop hij zijn stof aan de jonge toehoorders voordroeg, maar het ging altijd over de onderwerpen van zijn lessen en over de ontvankelijkheid van de jeugd voor het mooie en het nieuwe.

Die ontvankelijkheid schreef Piet Oomes toe aan de edelmoedigheid van de jeugd. Ze wil, dat de onderwerpen van haar studie haar persoonlijk aangaan. Lessen hebben pas dan betekenis, als ze de wetenschap uit het boek overdragen op het leven van het gemoed.

Deze overtuiging heeft Oomes nooit losgelaten, maar hij is zich misschien ook nooit bewust geweest, dat haar waarheid meer bewezen werd door zijn persoon dan door zijn argumenten.

Toen hij later regelmatig boeken besprak voor de microfoon van de K.R.O., konden tallozen, die hem als leraar nooit hadden gehoord, kennis maken met zijn eigenaardige manier van uitleggen. Eigenlijk is dit een vreemd woord. Men kan een gedicht of een letterkundig meesterwerk niet "uitleggen". Dan zou men de oorspronkelijke opbouw geweld aan doen. Het is alsof men een gebouw zou willen laten zien door de muren neer te halen en plat op de grond uit te spreiden. Toch noemde Robertus Bellamynus zijn grote boek over de psalmen een "Explanatio in Psalmos". Dit is de latijnse grondvorm van ons woord "uitleg".

De kunst om iets uit te leggen bestaat hierin, dat men het in zijn wezen laat, er niets aan toevoegt en er niets aan afdoet, terwijl men het toch door toeschouwers laat waarnemen met een helderheid die hun eigen ogen zonder de hulp van de uitlegger, niet zouden opbrengen.

Piet Oomes bezit bij uitstek deze helderheid van blik. Hij draagt haar over op ieder die hij leert opletten op het mooie, het goed gevormde, het waarachtige, het echte en het verrassende in een kunstwerk.

Die kijkhelderheid straalt hem de ogen uit, zodra hij een gedicht op zijn manier uitlegt. Het is een overdrachtelijke helderheid. Bijna zou ik gezegd hebben, dat het een besmettelijke helderheid is, een soort heilige verrukking die aan verdwazing in ont-hevenheid aan alle pietepouterigheid nabij komt.

Deze helderheid is bezield. Om iets uit te leggen gaat Oomes er helemaal binnen. Hij bevindt zich in het hart van de zaak. Hij gaat daar zo in op, dat hij zichzelf nauwelijks meer laat zien. Hierom was hij als radiospreker zo geschikt. Een radiospreker behoeft men niet te zien. Hij is als het ware een toestel geworden van bezielde helderheid.

Ook in de trouw van zijn vriendschap en in de werkzaamheid van zijn geestdrift toont Piet Oomes die uitschakeling van aandacht voor zichzelf. Hij gaat geheel op in de gevoelens die hem overrompelen. Zijn plaats in het hart van de dingen vergeet hij zelf zonder te bemerken, hoeveel ze betekent voor zijn toehoorders en zijn leerlingen. Zijn grote zelfstandigheid als docent dankt hij aan zijn edele zelfverlorenheid in de onderwerpen van zijn geestdrift.

ANTON VAN DUINKERKEN

Het Burgerlijk Pensioen heeft zich ten lange leste
Ontfermd over Piet en zijn te nauwe vesten.
De DAF keert weer tot rust, hij heeft zijn taak volbracht,
En Oomes zit nu thuis, leest, profiteert en lacht.
De leraarsbaan is om, de boekenkast staat bol,
Het leven krijgt zijn recht en Oomes hield het vol.
Nu gaat vol levensvreugde, hij leven in het heden.
Nu temt zijn sterke geest des vleses ijdelheden.
Hij leeft voor zijn geslacht, zijn pensioen gaat in.
Hij is het meer dan waard, hij heeft het echt verdiend.
En gaat gij langs zijn huis, sta wandelaar dan stil,
En breng hem zacht Uw huld', omdat hij veertig jaar
De kweekling heeft geduld, en toch zichzelf was:
"Een zéér wellevend man, die tot in ouderdom
Nog zeer wel leven kan.

JOOST.

IN NAAM VAN VELEN....

Wanneer ik iets moet zeggen van de manier waarop wij de lessen van mijnheer Oomes hebben ervaren, dan kan ik dit het best doen door een zin aan te halen, die hij zelf eens schreef in een opdracht aan mijnheer Lenglet: "Causeren, recht op je hoofd en je hart af, is een natuurlijke gave van 'em!" Dat dit gold voor de gymnastiekleraar van destijds, kunnen wij als zestigers moeilijk controleren; dat dit echter een karakteristiek is van hem, die dit zelf eens aan een ander toeschreef, mogen we beamen en onderstrepen.

Wie mocht denken, dat de Nederlandse taal- en letterkunde, zoals dit als vak aan een kweekschool wordt gedoceerd, in sommige punten droog en saai is, zou in het gelijk gesteld kunnen worden, zeker is, dat dit niet opgaat, wanneer mijnheer Oomes aan het werk is. Menige les heeft hij tot een feest weten te verheffen. En dat getuigen niet alleen

wij, die hem nu nog elke week aan het werk zien, maar met ons, velen, die ons als afgestudeerden voorgingen. Met hoevelen komen we via praktijk- en hospiteerscholen niet in aanraking, die ook van de Ludgeriaanse partij zijn; wie van hen kent niet mijnheer Oomes?

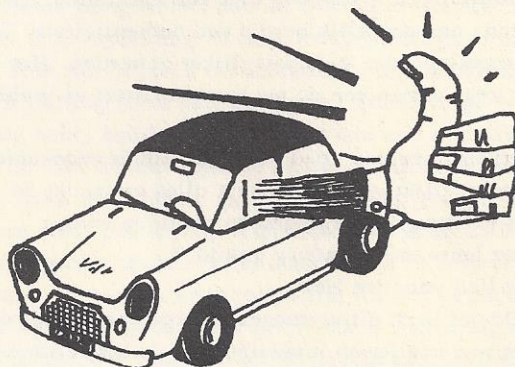
"Oomes?" vragen ze dan, terwijl hun herinneringen een lach om hun mond plooiën. En onmiddellijk beginnen ze te verhalen en te gesticuleren. En wij als hospitanten luisteren geamuseerd naar die met zoveel plezier verhaalde anecdotes. Verbaasd vragen wij ons dan af, hoe het mogelijk is, dat iemand in twintig, dertig, ja veertig jaar zo weinig veranderd is: "Ook toen al...?"

"Ja, ook toen al."

Dat is het grote geheim, dat mijnheer Oomes tot een uniek leraar stempelt. We geloven nauwelijks dat we te doen hebben met een vijfenzestiger. Hier is iemand aan het woord, die onbekend is met het ouder worden. Was hij in zijn studententijd al een feestnummer - hijzelf geeft dit met een zekere trots aan de openbaarheid prijs -, dit karakter heeft hij behouden en kwalijk kunnen we veronderstellen dat dit vitalisme ooit zal aflaten. In "Unio" verteld hij ons van zijn geheim, wanneer hij spreekt over de "rectorfeestjes" uit de jaren '13 en '14, toen ze "twee uren lang ten noenmaal aanlagen en er getoast, gezongen en smakelijk gedineerd werd". Ik heb al vaker gemeend Platoonse trekken in onze schoolopleiding te bespeuren: "Wij eren de Goden met feesten, laten we de kinderen ook opvoeden met feesten". En mijnheer Oomes getuigt ervan, toen, in 1927, maar ook nu, in 1964: "Ja, wij hebben Roomsche leeren feesten".

We zien, horen en ondergaan het steeds weer en hebben er slecht baat bij, want zowel letterkunde als taalkunde worden geweven in een smeufgeheel en met welk een élan vital geserveerd!

We blijven niet alleen op de hoogte van Constantijntje, 't zaligh kijntje, maar evenzeer van het vrouwengilde in St. Oedenrode; van de tochten die mijnheer Oomes met

zijn Daffodil - sinds het nieuwste model tot "auto" verheven - door de diverse regionen tot diep in de nacht maakt; van de ervaringen van zijn dochter op de m. m. s. - ze doet het dan toch maar goed -; van besprekingen met Fens en Wolkers onder een glas goede port - kent hij andere dan goede? -; van verschijnselen als Cremer en Vaandrager, van de lucratieve handel, die de opvolger-bewoner van zijn burcht drijft, evenals van de ponies, die hij met handgeklap uit de weide van boer Calis weet te lokken. En dat alles onderwillen van de Nederlandse taal- en letterkunde. Wij zijn er hem donkbaar voor; de Nederlandse lessen stegen uit boven een leerboek, en dat dankzij een leraar, een mentor veeleer, die de leerstof weet te integreren met levensgenietingen van alle - zij het vaak bijzondere - dag. Daarom menen wij met trots te kunnen zeggen: ook wij hebben les gehad van mijnheer Oomes, daarmee het toch al overgrote koor nog eens versterkend. En die trots, waarmee wij en al onze voorgangers dit kunnen zeggen, kan niet anders betekenen dan een hommage bien mérité.

HAN ALSTERS

BIJ HET AFSCHIED VAN MIJNHEER OOMES

Voor ons allen, mensen die onderwijs geven of het zullen gaan geven, dreigt op den duur het gevaar van verstarung. Voor een leraar, die zich beweegt op het terrein van één vak, is dit spookbeeld nog dreigender dan voor een onderwijzer, die ruimer geöriënteerd moet zijn, zij het dan wat minder diep. Een leraar gaat zijn vak na verloop van jaren volledig beheersen. Het vereist van hem een grote mate van spontaneiteit, souplesse van geest en bezinning, de materie van zijn vak elk jaar weer als nieuw te presenteren.

Onlangs hoorde ik in de lerarenkamer uit de mond van mijnheer Oomes voor de derde maal het opwindend verhaal over een kleine gebeurtenis. De wijze van vertellen verklaarde weer eens duidelijk het geheim van zijn succesvol leraarschap. De plaats van handeling was in de buurt van Apeldoorn en zijn auto was er ten nauwste bij betrokken. Met recht mocht de Daf bij die gelegenheid een automobiel genoemd worden, want zonder menselijk ingrijpen begon hij uit zichzelf te bewegen. Om misverstand te voorkomen, het herhaald vertellen van dezelfde ervaring was geen ouderdomsverschijnsel: enkele aanwezigen wisten nog niet van het drama. De inhoud was alle drie keren gelijkloënd: een duidelijk bewijs van authenticiteit. Toch was het verhaal naar vorm gegroeid, meeslepender en beweeglijker geworden. Het had er een dimensie bij gekregen, was losgekomen van de nuchtere realiteit en verhief zich op de vleugelen van de fantasie.

Hieraan herkent men een goed verteller, dit is voorwaarde voor succesvol leraarschap. Een oorspronkelijke geest herschept alles en maakt de meest afgesloten zaken nieuw. Dichters bezitten dit vermogen en getuigen ervan:

"Een nieuwe lente en een nieuw geluid."

"Een nieuw lied voor den Heer....."

Mijnheer Oomes bezit dit vermogen in hoge mate. Het verlevendigt zijn lessen, maakt hem tot rasverteller en middelpunt in de koffiepauzen en houdt zijn hele persoon jeugdig en fris. Het maakt zijn kracht, maar ook zijn charme uit. Daarom waardeert hij een spontaan, oorspronkelijk opstel, eventueel met wat taalslippertjes, boven een taalkundig vlekkeloos geschrift dat, met zijn eigen woorden, "droog is als gort". Daarom boeit de literatuur, produkt van 's mensen scheppende geest, hem in het bijzonder. Denk echter niet dat zijn lessen in taalkunde saai waren. Wie presteert het, jaren achtereen, met veel verve te vertellen dat zoonlief kinderetymologisch "automaat" verbasterd had tot "tomatenauto", alsof het de dag tevoren gebeurd was? Dit was bij hem geen didactisch trucje, maar uiting van een zich steeds weer verjongend gemoed. Zijn lessen waren verrassend en oorspronkelijk en zijn dat altijd gebleven.

Het lesgeven houdt op, het leven gaat door. Mijnheer Oomes is in staat van iedere dag, ook in zijn toekomstige leven, iets geheel nieuws te maken, "het grijs bestaan tot een rein wonder te wijden". Moge het hem nog lang gegeven zijn. Dan staat hij nu niet aan het einde van een levensperiode, maar, om met Nijhoff te spreken,

aan

"een voorgoed begonnen begin".

L. ROELOFSE

PIET OOMES, m.h.g.

Ik weet niet hoe lang het is geleden, dat ik Piet Oomes het eerst heb ontmoet. Het was in elk geval kort na de bevrijding en het betrof, als mijn geheugen mij niet bedriegt, niet de literatuur in strikte zin, maar het leeszaalwerk. Hilversum namelijk is een uitzonderlijke plaats, de enige in ons vaderland waar drie verschillende leesalen bestaan. De samenwerking daarvan, in een soort federatief bestel met behoud van elks karakter, heeft mij altijd een belang van méér dan alleen maar financiële aard gekend, en in dat opzicht vond ik Oomes aan mijn kant. In een latere periode bleken we plotseling bijna burens te zijn geworden, dicht genoeg bij elkaar om het lenen van een boek over en weer mogelijk te maken als school- of radiowerk dat gewenst deed zijn. Want door de dubbele functie die wij beiden een tijdlang vervulden, waren we collega's op twee gebieden. Wat mij in die nu zeldzaam geworden ontmoetingen trof, was zijn vermogen tot geestdriftige bewondering. Zijn hele verschijning, maar ook, zijn stem, deed mij telkens terugdenken aan de Groningse literator Herman Poort, die in de tijd van mijn H. B. S. -opleiding en mijn eerste studiejaren mijn liefde voor het boek heeft aangevuurd door zijn bepaald on-noordelijke uitbundigheid. Wie Piet Oomes heeft gehoord wanneer hij uiting geeft aan zijn warme waardering, vooral indien hij deze niet algemeen aanwezig acht, houdt de herinnering aan een zuidelijker karakter, ietwat barok, verwant aan de niet minder barokke Anton van Duinkerken, minder briljant en veelzijdig, zeker, maar niet minder gul en toegewijd. Het grote verschil in levensbeschouwing heeft ons nooit gehinderd, vriendschappelijk en collegiaal met elkaar om te gaan, en zondig in alle openheid het onderscheid te bespreken. Zijn hartelijkheid en zijn pedagogische zin dringen hem gelijkelijk tot een getuigenis vóór wat hem goed en schoon en gaaf lijkt; en ofschoon er geen vóór is zonder tégen, behoeft niemand even luid en hard te betogen wat hem lelijk, slecht en ongelijkmatig lijkt, en waarom. Het kenmerkt Piet Oomes dat hij in zijn kritische werk een voorkeur geeft voor het niet-polemische. Hij gaat er met goed recht vanuit, dat leerling en luisteraar het meest gebaat zijn met een kundige toelichting op dat wat hemzelf getroffen heeft, en dus ook hen zou kunnen treffen, met de emotie die men schoonheid noemt of poëzie.

GARMT STUIVELING

MIJNHEER OOMES ??

Verschillende mensen hebben wij gevraagd of zij in enkele zinnen of woorden wilden opschrijven of zeggen wat ze van, of hoe ze over mijnheer Oomes dachten. Deze meningen vindt U hieronder weergegeven.

Bernhard Verhoeven (letterkundige):

"Piet Oomes is altijd een goede kennis van mij geweest. Hij was een man, die met een eigen stem en voordracht datgene wat zijn levensbezit was, heeft overgedragen aan anderen. Dit overdragen van de literatuur, grotendeels aan de nieuwe generatie, deed hij met een eigen, innerlijk accent.

Hij heeft voor de Nederlandse Letterkunde zeer veel goeds gedaan en ik heb hem dan ook altijd zeer gewaardeerd."

Louis de Bourbon (letterkundige):

In gevoel en gedachten - atmosferisch - verkeer ik nog grotendeels in Wenen vanwaar ik zojuist ben teruggekeerd na een weliswaar kort, maar druk bezet verblijf. Om van de vermoeienissen van de afgelopen dagen en van de reis sneller te restaureren heb ik me eerder dan gewoonlijk te ruste begeven. Ontwaakt uit een eerste sluimer door het welbekende geluid van de telefoon, dat in zijn simpele maar aanhoudende ritme steeds weer onafwendbaar blijkt. Een stem, jong en onbekend, vraagt mij naar een mening. Een oordeel, een getuigenis.

Lieve hemel, op dit uur en à bout portant? Want een half uur is voor zo iets als een enkele vleugelslag in vergelijking met de tocht van de Jet, die ik zojuist heb volbracht. Mijn oordeel over Piet Oomes, wiens veertig jarig feest wordt gevierd.

"En toen bedachten wij dat U een groot vriend van mijnheer Oomes bent", zegt de jeugdige stem.

"Wel, onbekende jonkman, is daarmee dan niet alles al gezegd?"

"Amici erant et quasi fratres!"

Wie de diepere betekenis van zulke woorden verstaat kent tevens de verbluffend wonderlijke kracht, die van eerlijke vriendschap uitgaat.

Meer dan eens in mijn ook al uitgestrekt en veelbewogen leven heb ik, de worgende greep gevoeld van de wanhoop, en de sensatie ondergaan van water dat tot de lippen stijgt. Maar ook meer dan eens heb ik op zulke ogenblikken de verrassend weldadige, soms zelfs reddende kracht ondergaan die uitging van een mannelijke vriendschap, welke boven de vlakke weiden van het sentiment zetelt op de harde en kille, maar zuivere bergtop van het gezamenlijk beleden geloof aan deze zekerheid: dat U geen schoner of edeler taak voor de mens en deze wereld denkbaar is, dan elkaar bij te staan, de zwakke krachten te paren tegen de voor de eenling soms te felle rooftochten van de eeuwige ontkenner en vernietiger.

Een vriend in deze betekenis is Piet Oomes voor mij geweest, te kort helaas - want wij maakten eerst op latere leeftijd persoonlijk kennis - daarentegen zo overtuigend dat ik hem danken zal tot het onherroepelijke einde.

Rector F. Dikhoff:

"40 Is een bijbels getal, dat een volheid aangeeft. Voor mij is de heer Oomes als een Mozes, die zijn volk veertig jaar door de woestijn heeft geleid op weg naar het land van de schoonheid, stralend van heilig enthousiasme, omdat elk mensenwoord door Het Woord is gestempeld, toornend soms op het volk, dat - ongevoelig voor de schoonheid - bleef dansen om het gouden kalf, de handen heffend in de strijd tegen vijanden van de taal, die gans een volk is. Alleen die woestijn is in dit verband wat moeilijk, want dor en droog is de tocht niet geweest."

Frater Directeur:

"Hij is een man die de kunst van het leven verstaat!"

Frater Reinaldus:

"Geest! Geestdriftig! Geestig!!"

Mijnheer Burie:

"Mijnheer Oomes is een man, die met het klimmen der jaren, geestelijk jong blijft."

Jan Vrakking (oud-leerling):

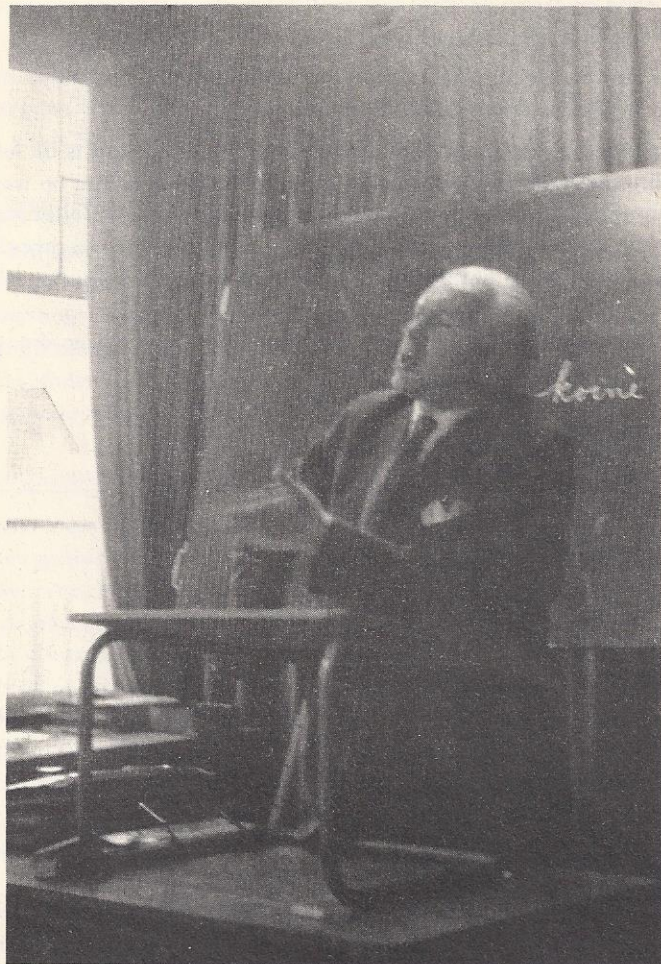
"De heer Oomes zal in mijn herinnering steeds achterblijven als een voorbeeld van gedegen vakmanschap. Door zijn zonnig humeur en brede kijk op het leven heeft hij ons veel meegegeven voor ons leven."

Gerard van de Mast (oud-leerling):

"Een festival: toegang vrij!"

Piet Groeneveld:

"Bruisend van levensblijheid, joyeus gesticulerend, ziedaar onze jubilerende leraar Nederlands ten voeten uit. Hij is schrijver met de schrijvers en kwekeling met de kwekelingen. Zijn ontmoetingen met vele letterkundigen maken vooral zijn lessen over moderne literatuur algemeen boeiend."

Mijneer Oomes tijdens een les aan de vijfde klas.

Op en top actueel!!!

Zeg joh, wat weet jij nou
van letterkunde af?

Aanschouwelijk tot en met!!

Jan Marsman:

"Voor mij is de heer Oomes op de eerste plaats leraar, maar een joviale en hartelijke man die de kunst verstaat iets van zijn eigen levensblijheid aan een ander mee te geven. Men zou hem een "levenskunstenaar" kunnen noemen, die een ander deelgenoot weet te maken van zijn eigen geestdrift, belangstelling en gevoel voor humor."

Ton Krieger:

"Literaire waterval."

"Hij is als een tolk die de vaak moeilijke gedichten voor ons vertaalt."

Herman de Groot:

"Het was alsof mijnheer Oomes de gehele les voor de klas stond te declameren."

Voor Piet Oomes

Als door een vreemde speling der natuur
Zijt gij wel eeuwen haast te laat geboren,
die met een laaiend brandend durend vuur
de schoonheid tot Uw liefde had verkoren,

en met een zwier, uit lang vervlogen tijden,
die schoonheid deelde aan de ander uit
met hart'lijkheid en met intens verblijden
gelijk een bruidegom doet aan zijn jonge bruid.

En nu ik machteloos de woorden poog te vinden
die kúnnen zeggen wat ons samenbond,
nu staar ik voor mij uit, gelijk een blinde
die nimmer licht als schoonheid ondervond
en voel me mateloos onzeker als een kind en
kan het woord niet vinden voor mijn mond.

carel f. suasso de lima de prado.

MET PIET OOMES IN LAREN

Sinds Piet Oomes ongeveer drie jaar geleden in Laren kwam wonen, zijn we weer plaatsgenoten. We zijn elkaar in feite nog dichter genaderd dan toen we nog allebei in Hilversum woonden, want nu behoren we daarenboven tot dezelfde parochie, die van de St. Jansbasiliek. Het is ook in dit even machtige als lelijke bouwsel dat wij elkaar het meest zien: wanneer we in de grote jaarlijkse processie lopen of zondags in de vooravond tijdens de vespers. Dan zit onder de hoge, wat schemerende gewelven een handjevol gelovigen, geestdriftig aangevuurd door kapelaan Veenhuis en ondersteund door een wat klagelijk orgeltje, de psalmen te zingen. En eerlijk is eerlijk: Piet Oomes zingt dan altijd veel mooier en harder mee dan ik. Hij zingt niet alleen harder dan ik, maar harder dan verreweg de meeste vespersgangers, want ik hoor zijn sonore geluid niet zelden boven allen uit. Voeg ik aan deze lokale schildering nog toe dat wij soms - niet altijd, helaas, want huiselijke verplichtingen verhinderen dat - het psalmgezang bekronen met een klein spiritueel drankje in de werkelijk meest karakteristieke dorpsherberg die ik in deze contreien ken, Het Bonte Paard, dan heb ik het beeld wel zo ongeveer afgerond. Wij zitten dan onder de linden voor de rustieke, witte gevel en kijken stralend uit over de Brink met de vijver, de eendjes, de poffertjeskraam, de dribbelende mensen, de onrustige bromfietsen en vrijwel alles wat in dit verrukkelijke Laren leven heet.

Om van mezelf nu verder maar af te zien: ik denk dat Piet Oomes door dit Larense schilderijtje tamelijk volledig wordt geportretteerd. Hij gaat naar de vespers, - dat wil zeggen: hij houdt van zijn kerk meer dan de wetten hem voorschrijven en hij heeft gevoel voor zuivere liturgie. Hij zingt dan uit volle borst mee, niet alleen omdat hij óók nog bijzonder muzikaal is, maar omdat de eredienst hem geestdriftig stemt, omdat hij er zich in opgenomen weet. Het is ongetwijfeld de moeite waard dit uitdrukkelijk te constateren, want het schijnt meer en meer tot de noodzakelijkheid katholieke levensvormen te behoren, dat men de liturgie zoals wij die nu (nog) kennen, achterhaald acht, verouderd, ondoorzichtig, omslachtig, vervelend. En in diezelfde richting ligt dan de eis dat men minstens aan heel veel belangrijke zaken ernstig moet twijfelen, want anders deugt Uw geloof niet. Langzamerhand is het bijna zo: wie niet ernstig twijfelt en boordevol kritiek zit, gelooft niet. Of wannéér hij dan toch gelooft, gelooft hij in ieder geval niet ernstig, - zeker niet ernstig genoeg.

Piet Oomes is een man, die dit modieuze verschijnsel duidelijk logenstraft. Uiteraard kent het christelijk geloof in deze wereld gebrokenheid, onmacht, hulpeloosheid, twijfel, onzekerheid, angst, maar de veelvuldige aanwezigheid van deze gevoelens is bepaald geen garantie voor een echt geloof. Waarom ook? Gecomplliceerdheid en spanning vormen geen waarborg voor de waarheid. Ook harmonie en open toestemming kunnen die waarheid karakteriseren. Zij hebben zelfs veel méér kans. Want waarheid is toch altijd heldere ordening?

Maar behalve dat Piet Oomes enthousiast zingend in de vespers zit, kijkt hij blij uit over de Brink. Dat wil zeggen: hij houdt van de wereld en de mensen, en hij heeft er met graagte een open oog voor. Dat blijkt ook altijd uit zijn verhouding tot de letteren, in woord en daad, Daarom is Vondel ook zijn lievelingsdichter: een fors man die midden in het leven stond, een man van vast geloof en wijde blik. Het boekje dat hij over Vondel schreef en dat helaas sinds jaren niet meer te krijgen is, is daarom in zijn genre ook zo uitstekend. Ik hoop van harte dat het nog eens herdrukt wordt. Dat verdient het ten volle.

Maar vóór het zover is zullen we nog wel eens samen psalmen hebben gezongen en bij Het Bonte Paard hebben gezeten. In gedachten hef ik er nu al mijn glas op zijn feest. Proficiat!

GABRIËL SMIT

UIT HET LEVEN VAN MIJNHEER OOMES

Mijnheer Oomes is als Petrus Gerhardus Oomes op 20 november 1898 geboren in Hengelo. Nog voor de Eerste Wereldoorlog kwam hij naar Hilversum om er aan de Aartsbisschoppelijke kweekschool St. Ludgerus te worden opgeleid voor onderwijzer. Tevens haalde hij hier zijn hoofdakte. Hij bleef hierna met de kweekschool verbonden, omdat hij als onderwijzer op de lagere school te Baarn, de kwekelingen kon helpen bij hun praktijklessen.

Intussen studeerde hij vier jaar lang aan de R.K. leergangen te Tilburg en aan de Universiteit van Amsterdam voor de akte Nederlands M.O., en behaalde die in 1923.

Het jaar daarop werd hij benoemd als leraar aan de St. Ludgeruskweekschool. Hij werd er een van de eerste lekenleraren.

Vanuit een enthousiaste belangstelling voor de Nederlandse letterkunde gaf hij al zijn lessen. Hij studeerde met de hoogste klassen bekende toneelstukken in. Hij was in die tijd redacteur van o.a. de tijdschriften Unio en Mei en schreef boeken, hoofdzakelijk voor het onderwijs. Ook schreef hij biografieën, o.a. over Vondel en Hooft. Hij doceerde toen tevens nog Nederlands aan de R.K. School voor Maatschappelijk Werk te Amsterdam en op de hoofdaktecursussen van Hilversum, Zeist, Utrecht en Amsterdam; aan de laatste is hij nog steeds verbonden.

Van 1938 tot 1940 heeft hij voor de K.R.O. meegewerkt aan de rubriek "Van Boeken en Schrijvers". Ook na de oorlog nam de K.R.O. weer contact op met mijnheer Oomes. Hij verzorgde toen van 1946 tot 1959 de rubriek "In 't Boeckhuys". De heer Oomes was zulk een geliefd spreker en op zijn oordeel stelde het publiek zo'n grote prijs dat, wanneer hij een boek een bijzondere aanbeveling had gegeven op zondag, er op maandag geen exemplaar meer van te krijgen was.

Tevens werkte de heer Oomes mee aan de rubriek "De Zonnebloem" in de jaren 1946-1961.

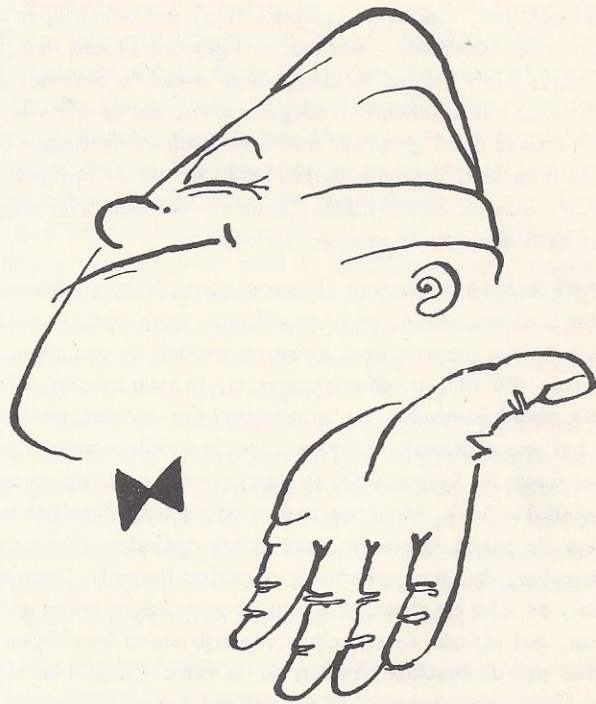
Dit alles heeft er toe geleid dat hij veel werd gevraagd om lezingen te houden voor allerlei instanties en verenigingen, om lid te worden van talrijke commissies en jury's. Tot op de dag van vandaag is mijnheer Oomes hiermee nog druk bezet.

G. EIJSINK

OOMES: DE CULTIVATOR

Komt de hoofdredacteur van Hilversum-3 en vraagt of je als een van de fraters-leraren iets wilt schrijven in dit "Oomes-nummer" van ons schoolblad. Is het kleine beetje journalistieke ervaring dan daarvoor voldoende? Of de beperkte historische en cultureel-maatschappelijke kennis, die de lesrooster in je veronderstelt? Moeten we niet met de Schrift aan de vragende toevoegen: Gij weet niet wat ge vraagt? Of speelt

juist hier niet sterk dat andere Schriftwoord uit het geweldige laatste hoofdstuk van Josuë: Gij woont in een land waaraan ge niet hebt gewerkt, in steden die ge niet hebt gebouwd, ge eet van wijngaarden en olijfbomen, die ge niet hebt geplant? Als straks met de retinie de honderden komen, de gevestigde mannen uit alle windstreken, die er onder de hemel zijn, dan zullen ze ook het kamertje binnengaan, waar de huidige redactie zetelt, en de tijdelijke bewoners eigenlijk als indringers beschouwen, die wonen waar zij gewoond hebben, die genieten van wat zij gebouwd hebben. Was ook de heer Oomes niet eens redacteur van een contactblad tussen kweekschool en vroegere leerlingen? En is de redactie, die ook die "Unio" bewaart, er wel van overtuigd, dat ze daarmee een kostbaar document beheert, kostbaar niet alleen om de status van gedrukt blad, maar ook om de monumenten van Rijk Rooms leven en van kritiek op dat leven, die zo duidelijk spreken uit zovele bladzijden?

Maar ach, wat zouden wij beschrijven, nu onze levensjaren verre achterblijven bij de jaren dat de heer Oomes aan deze kweekschool doceert? Is er wel een leven te vinden, dat zo nauw verbonden is met de hele onderwijzersopleiding vóór en van het uitgestrekte

Aartsbisdom van voor 1956, als dat van deze eminente leraar, die vijftig jaar geleden naar hier kwam, leerling was, onderwijzer was aan een van de oefenscholen van toen en nu, en in 1923 leraar werd, als een van de zeer weinige niet-fraters van toen, toen het ook kòn, omdat de gelijkstelling, dat onbegrepen stuk historie, toen pas - en nog niet eens helemaal - een feit was geworden? Een man, die de beginjaren van Van den Hengel heeft gekend en zijn beheer over een overmatig grote kweekschool, die alle rectoren heeft gekend en toegesproken, tot op die van de laatste dagen toe, een man, die toneel heeft gespeeld met kweekschoolleerlingen toen Sweers nog bloemen schikte, een man ook, die naar buiten trad, en via de drukpers, via de radio en zelfs via de T.V. zich tot allen richtte, zoals er vóór hem hier nog nooit iemand gedaan heeft, en na hem nooit meer iemand doen zal.

Toch hebben we nu van dit veertigjarig leraarsbestaan meer dan de helft kunnen volgen. Het is al begonnen, toen we elf hele jaren oud, in mulo-klassen in Zeist, toen alles zo'n beetje gewend was, gewezen werden op een man, een heer, een van de weinige heren, die wij, juvenaatsjongetjes, te zien kregen, die enkele lokalen verder les gaf aan hoofdaktestudenten, aan fraters die overdag poetsten, schrobden en surveilleerden - het was tenslotte de tijd van het geweldige onderwijzers-overschot - en die twee keer per week les kregen voor zo iets geweldigs en top-wetenschappelijks, als ons toen de hoofdakke leek. Maar we wisten ook dat dit dezelfde heer was, die in "Mei", het blad voor de pubers van toen, met goede artikelen over natuurkunde en verhaaltjes in vreemde talen, de binnengekomen opstellen besprak. Door eigen beperkte ervaring onderwezen, en door de sloomheid van de naoorlogse jeugd geleerd, verdenken we hem er ní van, dat hij ook de opstellen van zijn eigen leerlingen in die rubriek besprak, maar tóen was de opstelbespreking in de verschijnende en ingebonden jaargangen het eerste waar we naar zochten, en we hebben geleerd, kritisch te kijken naar wat er afgedrukt werd, met lof het goede en met blaam het minder goede volgend, aan de hand van de wijze redacteur, die series vaste klanten had, en toch ook weer telkens nieuwe auteurs kansen gaf...

De oorlog kon veel scheiden, maar toch is er toen ook contact geweest, al was het alleen maar bij een groot jubilee van de heer Oomes, waarbij Sweers naar de kweekschool gehaald werd, om er te blijven, en waarbij tevens het geweldige resultaat aan de zo sterk meelevende Zeister kweekschool-in-ballingschap moest worden getoond.

En ní de oorlog was er dan de hoofdakke. Zo talloos-vele confraters kennen de heer Oomes alleen van die hoofdaktecursussen, en mede namens hen willen we toch nog wel graag eens trachten uit te schrijven, wat dát betekende. We hebben die lessen - als zeldzame hoogtepunten in een week van toch nog zo vreemd werk - anders ervaren als we nu de zo vanzelfsprekende en gefntegreerde lessen aan de derde leerkring zien ervaren worden. De titel van deze bijdrage is echter het méést gefundeerd op ons existentieel ervaren van de heer Oomes van toen.

Les van Oomes, dat was de vinger leggen op de polsslag van de tijd, dat was iets horen wat er werkelijk leefde in de wereld, dat was uitstijgen boven al het schoolse, dat was

letterkunde - onbekend bij de onderwijzersopleiding van toen, en aan de hoofdakte voorbehouden - tot leven zien komen, dat was gedichten en boeken leren lezen, dat was volwassen worden. Zó volwassen, dat we toen ook mee konden denken in een met ons ook besproken verschil van mening tussen twee leraren aan eenzelfde cursus, tussen de waardering van een Willem van Oranje bij Oomes en bij de - ondanks alles - toch óók grote frater Doodkorte, die we toen nog als de vader van het Thomisme beschouwden. Twee kopstukken, die méér dan hun collega's met publiciteit wisten te spelen, konden zo op niveau van gedachten wisselen over de hoofden van hun leerlingen heen, en hen tegelijk les geven. Daardoor werden zij opengestoten, en zij hebben juist dát altijd zo hoog gewaardeerd. Dan was er de uitdrukkelijke proclamatie van een Christelijk Humanisme, getoetst al aan Vondels regels over de geest, die de ijdelheden van het vlees niet doodt, maar temt, er was het debat rond de Hooftherdenking, waarbij de brave burgerlijkheid van de heer Oomes kop was in een van de katholieke weekbladen - zou ooit de Nieuwe Linie aan een der onzen zoveel aandacht besteden als de nog helemaal in opkomst zijnde Meeuwese in de Nieuwe Eeuw van toen aan de heer Oomes besteedde? - kortom, er was een leven dat volop léven was...

Zeker, niet allen hebben het zo ervaren. De recidivisten, die ieder jaar weer naar de examentafeltjes stapten, en die daarom ook jaar in jaar uit hun vrije middagen moesten slijten in leslokaaltjes met opleiders ervoor, hebben in hun onvrede met zichzelf en het Nederlandse examenstelsel van toen ook er wel eens over geklaagd, dat zelfs bij de lessen van de heer Oomes zoveel dingen elk jaar op dezelfde wijze terugkwamen. Maar zij vertelden er wél bij, dat het telkens weer met zo'n enthousiasme gebeurde, of het helemaal gloednieuw was. En dat is op zich een grote verdienste...

Het leven is verder gegaan, en de oude hoofdakte kent eigenlijk nog maar één opleidingscursus met nog steeds de heer Oomes als lesgever. Maar deze - Amsterdamse - cursus, met zijn vele wat oudere dames en met zijn zeer bijzondere deelnemers afkomstig uit zeer overzeese gebiedsdelen kennen wij alleen - maar dan ook intens - uit des Heren Oomes verhalen. Want korte tijd na onze eigen hoofdakte mochten we de heer Oomes in een nieuwe relatie ontmoeten: als collega-leraar. En als zodanig kwamen weer geheel nieuwe aspecten van zijn persoonlijkheid aan het licht. Cultivator en cultuurkenner was hij ons, persoonlijk vriend van vele schrijvers en dichters, op de hoogte als weinig anderen met het Nederlandse culturele en maatschappelijke leven, spreker voor radio en voor talrijke zaaltjes met zeer belangstellende luisteraars, schrijver van boeken en boekjes, die telkens weer herdrukt werden, en dat heus niet alleen omdat hij ze de eigen leerlingen voorschreef, opleider voor hoofdakte met een zeer scherpe neus voor opstelpunten die door de rijkscommissie in een bepaald jaar gegeven zouden worden, en tenslotte ook musicus, die met zijn dochter - de zangeres - concerten gaf in de aula voor fraters en jongens in dit huis, dat door de week en ook zondags zijn huis was, waar hij met zijn gezin en met ons allen Eucharistie vierde. Maar nu werd hij meer: als collega bleek hij een zorgzaam huisvader, meelevend met zijn kinderen en kleinkinderen, vol verhalen over dochters en schoonzonen. Voor een enkel jaar lag zijn belangstelling elders: toen hij rijles nam en examinatoren vergeefs trachtte te overbluffen met

grote woorden over de correlatie tussen het wegdek en de remtijd, en tenslotte toen hij een auto aanschafte van Nederlands fabrikaat, en nog in die auto ging rijden ook. Maar het leven heeft intussen zijn rechten hernomen, en de familievader domineert weer boven de autobestuurder.

En daarbij was hij de man van de talloze speeches, bij ieder feest, bij ieder feestje, bij iedere excursie, bij ieder etentje. Een eenvoudig hapje werd dan een Breugeliaanse maaltijd, een beperkt jubileum een schokkende gebeurtenis, en een bescheiden ge-dienstige een getrouwe Martha met alle goede eigenschappen van Maria Magdalena erbij.

Het is eenvoudig een fictie te denken dat dit nu afgelopen zou zijn. Wat niet kan ge-beuren, gebeurt niet, en dit kan niet gebeuren. In feite blijft alles zoals het was: de heer Oomes komt nog regelmatig per eigen auto van het Larense buitenverblijf naar Hilversum, beheert daar de R.K.O.L.B., instrueert Kees Fens over de zedelijke nor-men bij boekbeoordelingen, weegt scripties en scribenten op inzicht en uitspraken, gaat vervolgens ter leraren-kamer en cultiveert daar wat genoeg geest heeft - het lichaam draagt niets hiertoe bij - om zich te laten cultiveren.

En dit blijft zo tot in lengte van jaren, ook al wordt het aantal lessen misschien zeer langzamerhand iets minder, omdat alle leeftijd alleen en uitsluitend zelsuggestie is. Het "vaart wel, en levet scone", zo vaak uitgesproken bij het afscheid van een vijfde klas, hoeft nu niet te worden gezegd, niet alleen omdat het hier een overbodigheid zou zijn, maar vooral omdat het schoon leven noch voor hem noch voor ons koppelbaar is aan een vaarwel. Het zal altijd een tot ziens blijven, en bij en door en boven dit zien een tot wederhoren, en nieuw en bij de tijd een sprankelend geluid, een commentaar dat cultiveert vanuit een zo rijke natuur, dat overdracht van geestelijke rijkdom van-zelfsprekend is geworden. Ad multos annos dus: nog vele jaren, en nog jaren van het zeer vele, gegeven aan de kweekschool, gegeven aan de Congregatie, gegeven vooral aan de collega's, alle, en aan de jongeren onder hen heel bijzonder.

FRATER WINFRIDUS BROUWER

Verhuur zonder chauffeur

TAXI

Gooitax

Telefoon 14646

**DE EEN HOUDT VAN VEEL VET, EEN ANDER
MEER VAN MAGER MAAR VOOR . . . . .**

heerlijke croquetten en bitterballen naar

Piet van Dijk

uw slager!

EMMASTRAAT 22 - TELEFOON 8200 - HILVERSUM

Een begrip voor kleding

- ☆ Romans, Jeugdboeken,
Grote sortering pocketboeken
- ☆ Kantoor-, Teken- en Schrijffartikelen
Vulpennen, Luxe postpapier enz.
- ☆ Goed verzorgd drukwerk

M. BLOMMESTEIJN N.V.

Kerkstraat 14
Hilversum
Telefoon 1 62 51

van der **Meer**
herenkleding

Stationsstraat 40,
Hilversum.

Voor een bloemengroet bestaat geen afstand meer,
dank zij FLEUROP.....

Bloemsierkunst Mascini verzorgt Uw bloemengroet
door het gehele land, ja door de gehele wereld,
en ook in de kleinere plaatsen.

Vraagt er u vrijblijvend om inlichtingen hierover.
Altijd tot uw dienst, ook hiervoor is.....

Bloemsierkunst Mascini, tegenover Hotel Gooiland
Langestraat 2 — Hilversum — Telefoon 49394

de zomer komt al dichterbij....

*hoe staat het met Uw uitrusting
voor camping en zwemsport?*

*voor deze vrijetijds besteding vindt U in onze zaak een grote
collectie van het meest eenvoudige tot zeer luxe*

Sporthuis ROOVERS

Schoutenstraat 14 — Telefoon 14150 — Hilversum